

Titulació	Tipus	Curs
2500257 Criminologia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Maria Jose Rodriguez Puerta

Correu electrònic: mariajose.rodriguez.puerta@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No existeixen.

La docència de l'assignatura s'impartirà tenint en compte la perspectiva dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Idioma seminaris:

seminari 11: espanyol

Seminari 12: català

Seminari 13: espanyol

Objectius

L'objectiu general de l'assignatura és introduir als alumnes al Dret penal i desenvolupar l'anomenada part general del dret penal: la teoria jurídica del delictes.

En aquest context, l'assignatura de Dret penal part general té com a objectius específics els següents:

- 1.- Situar el dret penal dins del context general del control social formal i informal.
- 2.- Conèixer les normes de la part general del dret penal.
- 3.- Conèixer i saber interpretar els elements de la teoria jurídica del delictes i la pena.

Competències

- Demostrar que es coneix el marc legal i el model de funcionament dels diferents agents de control del delictes.
- Demostrar que es coneix i es comprèn el marc juridicopenal de resposta a la criminalitat (dret constitucional, dret policial, dret processal i dret penal).

- Exposar i argumentar amb claredat, davant un públic especialitzat i no especialitzat, l'anàlisi feta sobre un problema de conflicte o de criminalitat i les seves respostes.
- Identificar la intervenció penal més adequada i efectiva per a cada supòsit concret.
- Redactar un treball acadèmic.
- Relacionar-se respectuosament amb persones.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Utilitzar correctament el llenguatge jurídic, el psicològic, el pedagògic i el sociològic.
- Utilitzar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diverses parts implicades en el conflicte i en la criminalitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar criteris d'eficàcia en la utilització del dret en l'àmbit de la criminologia.
2. Aplicar el dret penal en l'àmbit criminològic.
3. Argumentar amb precisió conceptes jurídics davant d'un fòrum.
4. Argumentar verbalment amb educació i sense biaix qüestions de criminalitat.
5. Expressar-se de manera precisa utilitzant els termes tècnics del dret.
6. Redactar un treball acadèmic.
7. Relacionar-se respectuosament amb persones.
8. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
9. Transmetre oralment les idees a una audiència.
10. Treballar de manera autònoma.
11. Utilitzar la legislació i les seves vies d'aplicació en el fet delictiu.

Continguts

P A R T			P R I M E R A
F O N A M E N T S	DEL	D R E T	P E N A L
T E M A			1
			1. Concepte de Dret i norma penal.- 2. Relació entre el Dret penal i altres branques de l'ordenament jurídic, amb especial referència al Dret administratiu i processal.- 3. La ciència penal.- 4. Els principis informadors i limitadors del "ius puniendi" (I): a) Principi d'exclusiva protecció de béns jurídics; b) Principi d'intervenció mínima; c) Principi de culpabilitat; d) Principi d'humanitat de les penes i de dignitat de la persona.
T E M A			2
			1. Els principis informadors i limitadors del "ius puniendi" (II): El principi de legalitat: a) Garantia criminal: la reserva de llei i la reserva de llei orgànica; el principi de taxativitat i de seguretat jurídica; la irretroactivitat; la prohibició d'analogia i l'analogia "in bonam partem"; el "non bis in idem"; b) Garantia jurisdiccional; c) Garantia de legalitat en l'execució.
T E M A			3
			1. Finalitats i funcions del Dret penal.- 2. Les teories de la pena com a teories legitimadores del Dret penal: a) Teories absolutes: retribucionisme; b) Teories relatives: la prevenció general, la prevenció especial; c) Teories mixtes.
P A R T			S E G O N A
T E O R I A	J U R Í D I C A	D E L	D E L I C T E

T E M A

4

1. Concepte i elements del delict.- 2. Classificació de les infraccions penals en el Codi penal espanyol.- 3. Be jurídic protegit: concepte i funció.- 4. La tipicitat: concepte, funcions i elements.

T E M A

5

1. Els delictes dolosos: a) concepte i estructura del tipus dolós; b) concepte, elements i classes de dol; c) l'error.- 2. Els delictes imprudents: a) concepte i estructura del tipus imprudent; b) sistema legal d'incriminació de la imprudència; c) classes d'imprudència.- 3. Els delictes d'omissió: a) concepte; b) classes d'omissió.

TEMA 6

1. Iter criminis o fases de desenvolupament del delict.- 2. Els actes preparatoris: a) règim general d'incriminació; b) classes: la conspiració, proposició i provocació per delinquir.- 3. La temptativa: concepte, fonament i classes.- 4. La consumació del delict.

T E M A

7

1. Autoria i participació: qüestions generals.- 2. Concepte i classes d'autor: a) autor immediat, b) autor mediat, c) coautor.- 3. Concepte i classes de participació: a) inducció, b) cooperació necessària, c) complicitat.- 4. La teoria de l'accessorietat.

TEMA 8

1. L'antijuridicitat: concepte i funció.- 2. Les causes de justificació recollides al Codi penal: a) La legítima defensa: fonament i requisits; b) L'estat de necessitat: fonament i requisits; delimitació entre l'estat de necessitat i la legítima defensa; c) L'exercici legítim d'un dret, ofici o càrrec i el compliment d'un deure: fonament i requisits.

TEMA 9

1. La culpabilitat: concepte i funció.- 2. Classificació de les causes d'exclusió de la culpabilitat.- 3. La inimputabilitat: a) anomalia o alteració psíquica; b) intoxicació plena i síndrome d'abstinència; c) alteracions en la percepció.- 4. La minoria d'edat penal.- 5. La inexigibilitat d'una altra conducta: la por insuperable.- 6. L'error de prohibició.- 7. La punibilitat: concepte, funció i causes d'exclusió de la punibilitat.

T E M A

1 0

1. Les circumstàncies modificatives de la responsabilitat criminal: a) concepte i classes; b) regles aplicatives: comunicabilitat, inherència i compatibilitat; c) efectes de la seva apreciació sobre la determinació de la pena.- 2. El concurs de delictes: a) concepte i distinció del concurs aparent de lleis; b) Classes: concurs real; concurs ideal; concurs medial; delictes continuat.

P A R T

T E R C E R A

CONSEQÜÈNCIES

JURÍDIQUES

DEL

DELICTE

T E M I

1 1

1. Principis informadors del sistema de penes i mesures.- 2. La pena: concepte i classes.- 3. Les penes privatives de llibertat: la presó, la localització permanent i la responsabilitat penal subsidiària per impagament de multa.- 4. Penes privatives de drets: a) qüestions generals; b) la pena de treball en benefici de la comunitat; c) la pena de multa: el sistema de dies-multa.- 5: Les mesures de seguretat: concepte i classes.

1. La determinació de la pena: qüestions generals.- 2. Sistema i fases en la determinació de la pena: determinació qualitativa i quantitativa.- 3.-La responsabilitat civil derivada del delict: qüestions generals.- 4. L'extinció de la responsabilitat penal.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	19,5	0,78	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11
Seminaris	19,5	0,78	3, 5, 7, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Treballs amb texts, mapes conceptuals i casos pràctics	106	4,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11

El treball que haurà de realitzar-se per a l'adequat aprenentatge dels continguts tractats en aquesta assignatura requereix de la realització de dos tipus d'activitats.

Activitats dirigides. Les activitats que es realitzin a l'aula consistiran en:

- Classes magistrals impartides pel professorat, en les quals s'examinaran els continguts teòrics de l'assignatura.
- L'activitat duta a terme en els seminaris que serà eminentment pràctica i consistirà en la lectura de textos, resolucions dels tribunals per a la seva comprensió crítica i resolució de casos pràctics.

Activitats autònomes. Aquestes activitats complementen les anteriors i persegueixen que l'alumnat treballi de manera individual i en grup els continguts de l'assignatura. Aquestes activitats són de dos tipus:

- Treball en grup dels materials que s'analitzaran en els tallers de forma setmanal.
- Treball individual dels temes i lectures dels seminaris . Els alumnes hauran d'estudiar la matèria i confeccionar mapes conceptuals adequats per al seu aprenentatge i comprensió, i resoldre casos pràctics.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats grupals	10%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Examen test	50%	2	0,08	8, 10
Treballs individuals	40%	3	0,12	1, 2, 5, 6, 8, 10, 11

1. Model d'avaluació continuada

Les classes comencen i acaben puntualment, no s'admetrà l'entrada després del començament de la classe ni la sortida abans de la finalització, excepte amb causa justificada.

L'activitat d'avaluació es durà a terme al llarg del quadrimestre, per a això es requereix l'assistència regular de l'alumnat a les classes (80%) i la realització de les activitats que es detallen a continuació.

Avaluació continuada (50% de la nota final). Les activitats d'avaluació continuada són de 3 tipus:

- Tres activitats individuals: 1 prova de comprensió del tres primer temes del curs (valor sobre la nota final: 10%), 2 activitats de resolució de casos pràctics (valor sobre la nota final: 30%). La primera amb un valor de 10% i la segona de 20%.
- Activitats en grup dels seminaris ((valor sobre la nota final: 10%): En cada seminari es proposarà una activitat per a preparar abans del seminari o per a lliurar després, que podrà consistir en la cerca de jurisprudència, lectura i comprensió de sentències i realització de pòsters o mapes conceptuals. També es realitzaran i resoldran casos per a preparar les proves d'avaluació.
- Prova final de conjunt: tipus test (valor sobre la nota final: 50%).

Si algú no es presenta a alguna de les activitats d'avaluació individual, aquesta només podrà recuperar-se si la falta és justificada. L'alumnat serà avaluable sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professor/a de l'assignatura pot considerar l'estudiant com a no avaluable.

2. Avaluació única

L'alumnat que opti per l'avaluació única haurà de superar un examen que constarà de tres activitats a realitzar en 2,5 hores el dia de la prova final.

- Un test d'opció múltiple (50%). 1 h
- Una prova de comprensió, preguntes curtes (10%) 30 min
- La resolució de casos (40%). 1 h

Igual que la resta de l'alumnat, l'alumnat que opti per l'avaluació única tindrà dret a sol·licitar l'atenció del professorat responsable de l'assignatura, al llarg de tot el semestre, en l'horari establert per a les tutories.

3. Normes per a superar l'assignatura i reavaluació

Per a superar l'avaluació és necessari obtenir una nota de 5 (tant en el model d'avaluació continuada com única).

Per a poder-se sumar les notes és necessari haver aconseguit, com a mínim, una nota de 2/5 en el test (4 sobre 10). Si la nota del test és inferior a 2 s'haurà de reavaluar.

Si la nota del test és igual o superior a 2 i la suma amb la nota continuada de les altres activitats no arriba a 5 s'haurà de fer la reavaluació. Per a això es proposarà un cas/casos i/o el test.

En cas que durant un examen es detecti la presència d'alumnat copiant quedaran automàticament suspesos sense possibilitat d'accés a la recuperació. En cas de plagi en la redacció de treballs, es valorarà cada cas i, en cas extrem es considerarà l'opció de suspens directe sense opció a recuperació.

Bibliografia

Manuels de consulta obligatoris:

Muñoz Conde, F. & García Arán, Mercedes. (2022). *Derecho penal. Parte general*. Tirant lo blanch (accessible online a la biblioteca UAB)

Quintero, G., Carbonell, J. C., Morales, F., García-Albero, R. & Álvarez, F. J. (Dir.) (2018). *Esquemas de teoría jurídica del delito y de la pena*. Tirant lo Blanch.

Maqueda Abreu, María Luisa & Lorenzo Copello, Patricia. (2022). *El Derecho penal en casos: teoría y práctica*. Tirant lo Blanch (accessible online a la biblioteca UAB).

La resta de material necessari per als seminaris seran facilitats a l'inici del curs a través del Moodle.

Programari

No s'utilitza cap programari

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt